

**әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
Экономика және бизнес жоғары мектебі
"Менеджмент" кафедрасы**

**ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ ЖӘНЕ
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР**
AGU 6307 "Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні
бойынша
7M04104-"Мемлекеттік және жергілікті басқару" білім беру
бағдарламасы

Алматы 2025 ж.

Құрастырушы: э.ғ.д.Абралиев О.А. "Менеджмент" кафедрасының профессоры

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды

" 22 " 10 2025 ж., хаттама №5

Кіріспе

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" 7М04104 - "Мемлекеттік және жергілікті басқару" пәні білім беру бағдарламасының оқу жоспары бойынша бейіндік пәндерге жатады.

Пәннің мақсаты: магистранттарға мемлекеттік органдарындағы дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару жүйесінің мәселелері бойынша теориялық білімді, практикалық дағдыларды жүйелі қалыптастыру.

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні бойынша емтихан тапсыру күндізгі бөлім магистранттары үшін 7М04104 - "Мемлекеттік және жергілікті басқару" білім беру бағдарламасы бойынша 2 курс. Емтихан ауызша. Офлайн форматта өткізіледі.

Жинақтаған теориялық және практикалық білімдерінің қорытындысы **емтихан ауызша дәстүрлі – офлайн өткізіледі**

Билеттің барлық сұрақтарына жауап беруге ұсынылған уақыт -15-20 минут

Емтихан білім алушылар мен оқытушыларға алдын-ала бекітілген кесте бойынша өткізіледі.

Емтиханды тапсыру кезінде магистранттар қабілетті болуы керек:

- дағдарысты мемлекеттік басқарудың негіздері мен тәсілдері;
- мемлекеттік басқарудағы дағдарыстық құбылыстарды диагностикалаудың әдістемелік тәсілдері мен құралдарын меңгеру;
- дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару технологияларын иерархиялық деңгейде қолдану;
- жүйелік ойлау мен инновациялық көзқарас негізінде Қазақстанның мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқаруында дағдарысқа қарсы шараларды ұсыну;
- дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару тиімділігін арттыру жөніндегі шаралар жүйесін негіздеу.

Емтихан сұратары құрастырылатын тақырыптар:

- 1.Тақырып, Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқару жүйесінің ғылыми негіздері
2. Тақырып. Макро және микродеңгейдегі дағдарыс типтерін анықтаудың ғылыми тәсілдері
3. Тақырып. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі дағдарыс
4. Тақырып. Дағдарысқа қарсы басқару жүйесі және механизмдері
5. Тақырып. Басқару үрдісіндегі дағдарысты диагностикалау
6. Тақырып. Дағдарысқа қарсы басқарудағы стратегия және оның маңызы
7. Тақырып. Дағдарысқа қарсы менеджерлер, олардың мақсаты мен қызметінің ерекшеліктері
8. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы тәуекел
9. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың технологиялары
10. Тақырып. Дағдарысқа қарсы кадрлық саясат
- 11.Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы инвестициялық саясат
12. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың инновациялық факторы
- 13.Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік
14. Тақырып. Дағдарысқа қарсы басқару тиімділігіне ақпараттанудың әсері
15. Тақырып Қазақстанда дағдарыс жағдайын мемлекеттік реттеу тиімділігін арттыру

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні бойынша емтиханның бағдарламалық сұрақтары:

1. Мемлекеттік басқару және дағдарыс
2. Дағдарыс кезеңдері
3. Дағдарыстың түрлері
4. Дағдарыс қарсы тәуекел
5. Дағдарысқа бәсеңдетудің мүмкіндіктері
6. Дағдарыстың түрлері
7. Дағдарысқа қарсы стратегиялық жоспарлау
8. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқару жүйесінің ғылыми негіздері
9. Макро және микродеңгейдегі дағдарыс типтерін анықтаудың ғылыми тәсілдері
10. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі дағдарыс
11. Дағдарысқа қарсы басқару жүйесі және механизмдері
12. Басқару үрдісіндегі дағдарысты диагностиалау
13. Дағдарысқа қарсы басқарудағы стратегия және оның маңызы
14. Дағдарысқа қарсы менеджерлер, олардың мақсаты мен қызметінің ерекшеліктері
15. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы тәуекел
16. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың технологиялары
17. Дағдарысқа қарсы кадрлық саясат
18. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы инвестициялық саясат
19. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың инновациялық факторы
20. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік
21. Дағдарысқа қарсы басқару тиімділігіне ақпараттанудың әсері
22. Қазақстанда дағдарыс жағдайын мемлекеттік реттеу тиімділігін арттыру
23. Ұлттық экономика салаларындағы коммерциялық тәуекелдер
24. Ұлттық экономика салаларындағы қаржылық тәуекелдер
25. Ұлттық экономика салаларындағы өндірістік тәуекелдер
26. Дағдарыс кезеңінде қаржылай сауықтырудың қағидалары
27. Дағдарысқа қарсы басқаруды бағалау
28. Дағдарысқа қарсы басқарудың ерекшеліктері
29. Дағдарыс жағдайында персоналды басқару
30. Ұйымдарды персоналды басқарудың әдістері
31. Дағдарыс менеджментіндегі стратегиялық инвестиция
32. Дағдарыс стратегиясының экономикалық тиімділігі
33. Дағдарыс менеджменті тиімділігін жетілдірудің бағыттары
34. Мемлекеттік басқарудағы инновациялық технологиялар
35. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы инвестициялық саясат
36. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың инновациялық факторы
37. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік
38. Дағдарысқа қарсы басқару тиімділігіне ақпараттанудың әсері
39. Қазақстанда дағдарыс жағдайын мемлекеттік реттеу тиімділігі
40. Мемлекеттік басқарудағы дағдарыс құбылыстарының ерекшеліктері
41. Дағдарыстарды диагностикалауға талдау әдістемесін қолдану
42. Дағдарыстың макро және микродеңгейдегі цикл өзгеріс фазалары және кезеңдері
43. Дағдарыстағы тәуекелдер түрі
44. Дағдарыстық құрылымдардағы персоналды басқару

БАҒАЛАУ САЯСАТЫ
BAK/MAG/DOC СТАНДАРТЫ ЕМТИХАН: АУЫЗША

№	Критерий/ балл	Дескрипторы				
		"өте жақсы"	"жақсы"	"қанағаттанарлық"	"қанағаттанарлықсыз"	
		90–100% (27-30 баллов)	70–89% (21-26 баллов)	50–69% (15-20 баллов)	25–49% (8-14 баллов)	0–24% (0-7 баллов)
1 сұрақ тақ – 30 балло в	Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару теориялар мен тұжырымдамаларын білу және түсіну	Сұрақтың жан-жақты түсіндірмесі, әрбір қорытынды мен мәлімдеме үшін егжей-тегжейлі дәлелденген, логикалық және жүйелі түрде құрастырылған және әзірленген сыныптағы тақырыптардан мысалдармен расталған жауап үшін «өте жақсы» баға қойылады.	«Жақсы» деген баға сұрақтың толық, бірақ толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған аргументтерін қамтитын және материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға мүмкіндік беретін жауапқа қойылады. Жауапта стильдік қателер мен терминдерді дұрыс	«Қанағаттанарлық» баға билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымаған, негізгі ойларды үстірт дәлелдейтін, баяндаудағы композициялық диспропорцияларға, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол берген, суреттеме бермейтін жауапқа қойылады. әзірленген сынып жазбаларынан мысалдармен теориялық принциптер.	Қойылған сұрақтарды дұрыс қамтымау, қате дәлелдеу, фактілік және сөйлеу қателері, дұрыс емес қорытындыны болжау.	Пәндегі негізгі ұғымдарды , теорияларды білмеу; Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.
2 сұрақ тақ - 30 балл	Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару қалыптастыру мен жүзеге асырудың негізгі мәселелерін білу	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу	Оқу тапсырмасын жартылай орындау, курстың практикалық мәселелерін толық емес шешумен қойылған сұраққа толық емес, кейде дәлелді жауап беру; курста ғылыми тіл нормаларын сауатсыз қолдану;	Материал фрагментті түрде берілген, логикалық жүйелілік бұзылған, фактілік және мағыналық дәлсіздіктерге жол берілген, курс бойынша теориялық білім үстірт пайдаланылады..	Тапсырманы шешудің қисынсыз әдісі немесе жеткіліксіз ойластырылған жауап жоспары; мәселелерді шешу, жалпы тапсырмаларды орындау қабілетсіздігі; қателер мен олқылықтар жасау, асып кету норма.	Есептерді шешу үшін білім мен алгоритмдерді қолдана алмау; қорытындылар мен жалпылаулар жасай алмау. Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.

3 сұрақ мақсаты - 40 балл	Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтижені негіздеу	Ғылыми қағидаларды және қолданбалы әдістеме мен технологияны дәйекті, логикалық және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, материалды баяндау кезінде жалпы дұрыс қорытындыға әсер етпейтін 1-2 дәлсіздікке жол беріледі (+ көрнекілік). графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелері).	Тапсырманы орындаудың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейтін тұжырымдамалық материалды пайдаланудағы 3-4 дәлсіздікке, жалпылаулар мен қорытындылардағы болмашы қателерге жол беріледі..	Негізделген ғылыми ережелерді қолдану туралы қорытындылар бұлыңғыр және дәлелсіз болып табылады, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде нақты емес стильдік және грамматикалық қателер бар;	Тапсырма өрескел қателермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, концептуалды материал мен дәлелдеу нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмаған, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, материалдар мен талдау құралдары пайдаланылмаған. Қорытынды бақылау жүргізу ережесін бұзу.
---------------------------------	--	---	--	---	---	---

Емтихан жұмыстары 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін максимум 100 ұпай, оның ішінде бірінші сұраққа 30 ұпай, екінші сұраққа 30 ұпай, үшінші сұраққа 40 ұпай

Негізгі әдебиеттер:

1. Қасым-Жомарт Тоқаев "Жасанды интеллект дәуіріндегі Қазақстан: өзекті мәселелер және оның түбегейлі цифрлық өзгерістер арқылы шешу"-Астана, 2025, 8 қыркүйек
2. Адизес И. Как преодолеть кризисы менеджмента. Диагностика и решение управленческих проблем. -М.: Манн, Иванов и Фербер, 2025.- 320 с.
3. Жатқанбаев Е.Б., Смағұлова Г.С. Экономиканы мемлекеттік реттеу- Алматы: Қазақ университеті, 2023.-284 б.
4. Зуб А. Т. Кризисный менеджмент-Санкт-Петербург: Питер, 2024.-304 с
5. Коротков, Э. М. Антикризисное управление – М.: Юрайт, 2025. -406 с
6. Кочеткова А.И. Антикризисное управление.-М.: Юрайт, 2024-440 с.
7. Оқу бизнес-кейстерінің жинағы -Алматы: Үш қиян, 2025.-436 б.
8. Охотский Е.В. Государственное антикризисное управление -М.: Юрайт, 2024-371 с.
9. Ряховская А.Н., Кован С.Е., Акулова Н.Г. и др. Антикризисное управление: теория и практика-М.: КноРус, 2025.- 378 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру туралы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 27 ақпандағы №527 Жарлығы
2. Оксфорд экономика сөздігі = A Dictionary of Economics (Oxford Quick Reference) : сөздік -Алматы : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019 - 606 б.
3. О'Лири, Зина. Зерттеу жобасын жүргізу: негізгі нұсқаулық : монография - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2020 - 470 б

Интернет-ресурстар:

1. URL: <https://urait.ru/bcode/537623>
2. URL: <https://urait.ru/bcode/512864>.
3. URL: <https://urait.ru/bcode/511054>
4. [URL:https://urait.ru/bcode/510543](https://urait.ru/bcode/510543)
5. URL: <https://urait.ru/bcode/520502>

Зерттеушілік инфрақұрылымы

1. Аудитория 218
2. Дәріс залы – 218